

Menestystä
maalle

Eläinsuojelulain uudistaminen käynnistynyt – odotettavissa yhteiskunnallinen keskustelu

Asiantuntija, ELT Leena Suojala, Maatalouslinja
leena.suojala@mtk.fi

Eläinsuojelulain uudistaminen käynnistynyt syksyllä 2012

- Työryhmä ja ohjausryhmä
- Ohjausryhmässä sidosryhmät ja kansalaisjärjestöt (ohjaa työryhmää)
- Tavoite: vanhentunut ESL vuodelta 1996 uudistetaan perustuslain vaatimusten tasolle ja säädöksiä selkeytetään (vrt. Ruotsin laki vuodelta 1988, uudistetaan parhaillaan)
- Aikataulu: luonnos lausuntoineen valmiiksi 2013-2014, hallituksen esitys eduskunnalle v 2014- 2015 ??
- Valmistelutyöt tehty (3 selvitystä) ministeriössä

Työryhmien linjauksia luonnokseen:

- Tarkoituksena eläinten hyvinvoinnin edistäminen
- Eläinten suojeleminen parhaalla mahdollisella tavalla hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta - ohjaava vaikutus.
- Eläimiä kohdeltava hyvin niiden itseisarvoa kunnioittaen ("esineoikeudellinen asema" säilyy)
- Sovelletaan edelleen kaikkiin eläimiin
- Ei saa aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä
- *Mahdollisuus tyydyttää **olennaisia käyttäytymistarpeitaan** liittyen liikkumiseen, lepoon, mukavaan olotilaan, ravinnon etsintään tai muuhun vastaavaan tai sosiaalisiin suhteisiin*

Olennaiset käyttäytymistarpeet?

- Vain liikkumiseen, lepoon, mukavaan olotilaan, ravinnon etsintään tai vastaavaan toimintaan tai sosiaalisiin suhteisiin, ei epätoivottavia tarpeita kuten lisääntymistarve tai reviirin puolustamistarve
- fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi riippuu mahdollisuudesta tyydyttää keskeisiä käyttäytymistarpeita *mm. lintujen tarve levätä orrella, poikasen imemistarve, emakon pesänrakennustarve, lajikohtainen syömiskäyttäytyminen, nuorten eläinten leikkikäyttäytyminen*

Olennaiset käyttäytymistarpeet:

- Liikkumisen estäminen eli eläimen jatkuva kytkettynä pitäminen nousi esiin kyselyissä (Ruotsissa ehdotettu kiellettäväksi):
  - Esim.
    - Nautojen pito parsinavetassa
    - Koirien pito kytkettynä
    - Emakoiden pito siemennys/porsitushäkissä
    - Hevosten pito pilttuussa

Nautojen pito parsinavetassa?

- Ruotsissa uusien rakentaminen kielletty 2007 alkaen
- Norjassa kielletty ja kaikista luovutaan v 2034 mennessä
- Suomessa:
  - 2010:** 50% naudoista pihatossa, 30% parressa, 15% karsinassa parsinavetassa
  - 2013:** < 30 lehmän tiloja 6300, yht. tiloja 9600 kpl
    - *Valio:* 53% lehmistä parsinavetoissa, 73% navetoista parsinavetoita
    - *Valion ennuste:* 10 v päästä 5000 tuottajaa, 35%:lla parsinavetta, 65%:lla pihatto
    - Uusia parsinavetoita 0-2 kpl, pihattoita n. 100 kpl

Ohjausryhmän kokous 13.9

Selvitetään mahdollisuuksia parsinavetoista luopumiseen

- luopumisesta aiheutuvat taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset eläinten hyvinvoinnille
- nautojen ulkoiluttamisen eri vaihtoehdot ja kaikkien nautojen laiduntamisen lisääminen
- laidunmaan saatavuus ja hinta
- selvitetään pienten karjojen kannattavat pitomuodot (pienen karjan määritelmä?)
- lihanautojen pito parsinavetoissa - onko paljon
- poikkeuslupien määrä koskien jaloittelupakkoa

Ohjausryhmän kokous 11.12

- Valvonta ja valvontaviranomaiset:
  - Valtio nyt ”ulkoistanut” valvonnan kunnille, tulisiko siirtää kokonaan valtion omaksi toiminnaksi?
  - Valvojien pätevyysvaatimukset?
  - Avustajien ja asiantuntijoiden käyttö valvonnassa?
  - Poliisin rooli?
- Selvitetään eläinsuojeluvalvonnan valtiollistamista – kustannukset, resurssit, vaikuttavuus, vertailu Ruotsin kokemuksiin

Työryhmän kokous 28.1.2014

- Eläintenpitäjien pätevyysvaatimukset (EU strategiassa yhtenä pääkohtana, vrt. broileridirektiivi)
- Ammattimainen eläintenpito vs. seura- ja lemmikkieläimet
- Valvonta, dokumentointi, sanktiointi – hallinnollinen taakka kasvaa
- Pakkokeinojen käyttö – huostaanotto, ”rikemaksu”?
- Ohjausryhmässä 15.4 käsittelyssä pätevyysvaatimukset ja pakkokeinot

Eläinsuojelulain valmistelusta...

- Tuotantoeläinten asema on erilainen kuin lemmikki- ja seuraeläinten – otettava huomioon myös lain valmistelussa!
- Kotimaisen eläintuotannon kilpailukyvyn heikkeneminen, jos vaatimukset tiukemmat meillä kuin muualla.
- Omavalvontavaatimusten ulottaminen eläinten hyvinvointiin – ei hyväksytä, lisää hallinnollista taakkaa
- Pätevyysvaatimukset eläintenpitäjille (kustannukset, dokumentit, valvonta, sanktiointi, jne.) -lisää hallinnollista taakkaa

Eläinsuojelulaki uudistuu – MTK:

- **Lainsäädäntö ei saa halvaannuttaa kotieläintalouttamme.** Tuontielintarvikkeiden tuotantotavat tuntemattomia.
- **Byrokratiaa ei tule lisätä;** jo nyt tiloille tehdään monia erilaisia tarkastuksia. Kotieläintuotannon hallinnollista taakkaa ei tule lisätä!
- Valvonnat riskiperusteisesti ja otannalla, ei kaikkien kotieläintilojen tarkastamista määräajoin – resurssien haaskausta. **Valvontojen lisääminen ei ole ratkaisu, vaan kohdentaminen.**
- **Lain tulkinta** ja henki tulisi olla sopusoinnussa (tulkinnan yhtenäisyys, joustavuus)
- **Turkistuotannon elinkeinovapaus** tulee säilyä

Millainen haitta hyväksyttävissä suhteessa eläinten pidosta ja käytöstä saatavaan hyötyyn?

- Pikkuväskin nupoutus?
- Lypsylehmän pito parressa?
- Emakoiden porsitus- ja siemennyshäkit?
- Karjupossujen kastraatio?

Pikkuvasikan nupoutus

- mitä mieltä ollaan?

- ESL:n mukaan osaava henkilö saa tehdä < 4 vkn ikäiselle vasikalle polttamalla sarvenaiheen
- Anestesia, puudutus, **kivunlievitys**

Lakimuutos keväällä 2011: kipulääkkeen luovuttaminen varalle sallittiin

- THV NK suosittelee nupoutusta eläinlääkärin tekemänä puudutettuna anestesiassa ja kipulääkkeen käyttöä
- Yli puolet maitotilallisista käyttää eläinlääkäreitä nupoutuksen yhteydessä (Hänninen et al. 2012, HY)
- ESL:n muutospaineet: **MITEN JATKOSSA?**

Parsinavetta vai pihatto

- mitä mieltä ollaan?

- Hyvinvointitutkijat ja eläinsuojelujärjestöt pihattonavetan kannalla: tuettu rakentaminen tulisi kohdistaa vain pihattonavetoiden rakentamiseen
- Ruotsissa uusien parsinavetoiden rakentaminen kielletty 2007 alkaen
- Norjassa käytöstä luovutaan v 2034 mennessä
- ESL:n muutospainheet: **MITEN JATKOSSA?**

Emakoiden vapaa porsiminen

- mitä mieltä ollaan?

- VN:n asetus sikojen suojelusta uutena (tilavaatimukset) sekä sikadirektiivin toimeenpanon siirtymäajat päättyivät 2012 lopussa (joutilaitten ryhmäkasvatus ja ritalät)
- Eläinsuojelujärjestöt haluavat porsitushäkkien käytön kieltämistä tai käytön rajaamista (Ruotsi max 7 vrk)
- Tanskassa ehdotus siemennys- ja porsitushäkeistä luopumiseksi
- Ministeriö selvitys porsitushäkeistä luopumisen taloudellisista vaikutuksista: **ei kannattavaa**
- ESL ja tulevat asetukset: **MITEN JATKOSSA?**

Karjupossujen kastraatio

- mitä mieltä ollaan?

- ESLn mukaan karjupossun saa kastroida kirurgisesti enintään 7 vrk ikäisenä
- **Eurooppalainen julistus 2011:** 2012 vuoden alusta kivunlievitys ja 1.1.2018 mennessä luovutaan kirurgisesta kastraatiosta kokonaan
- **Vaihtoehtoina:** Kemiallinen kastraatio immunologisella valmisteella *tai* erilaisia teknisiä ratkaisuja tunnistaa karjunhaju teurastuslinjalta *tai* siat teuraaksi nuorempina
- **Nyt:** teurastamot vaativat sopimustuottajiaan käyttämään kipulääkettä kastraation yhteydessä, hyvinvointikorvauksen lisätoimenpide 2015?
- **Tulevaisuudessa?** ESL:n uudistaminen?

KIITOS!

